

Innhold

Forord til 2. utgave	1
DEL I	
Innledning	17
Innledning	19
1 Ulike hensyn som lovene skal ivareta – personvernet	19
1.1 Individets kontroll med informasjon om seg selv	20
1.2 Konflikt med andre interesser	20
1.3 Interessteorien	20
1.4 Personvernkommisjonen (NOU 2009: 1) og Meld. St. 11 (2012–2013)	22
2 Menneskerettighetene	22
2.1 Personvern	22
2.2 Retten til helsehjelp og andre rettigheter og friheter	23
3 Personopplysningsloven	24
4 EUs personvernforordning (GDPR)	24
4.1 Erstatte personvern direktivet	24
4.2 Bakgrunnen for forordningen og betydningen for helsesektoren ..	25
4.3 Forordningen er hovedloven ved behandling av helseopplysninger	26
4.4 Fortolkningen av forordningen	26
5 Helseregisterloven 2001	27
5.1 Forarbeider	27
5.2 Endringer i helseregisterloven 2001	28
6 Revisjonen av helseregisterlovgivningen i 2014	29
6.1 Forarbeider	29
6.2 To nye lover	30
6.3 Pasientjournalloven	30
6.4 Helseregisterloven	31
7 Endringer i pasientjournalloven og helseregisterloven i 2018	32

DEL II	
Pasientjournalloven	33
Pasientjournalloven – innledning	35
Kapittel 1 Generelle bestemmelser	37
§ 1 Lovens formål	37
Generelt	37
Bokstav a (helsehjelp av god kvalitet og konfidensialitet)	38
Bokstav b (personvern, pasientsikkerhet, informasjon og medvirkning)	39
§ 2 Definisjoner	40
Generelt	41
Bokstav a (helsehjelp)	41
Forebyggende, diagnostisk, behandlende, helsebevarende, rehabiliterende eller pleie- og omsorgsformål	42
Utføres av helsepersonell	43
Helsehjelp i apotek	44
Stordataanalyse, kunstig intelligens og persontilpasset medisin	45
Bokstav b (helseopplysninger)	46
Tilknytning til enkeltperson	46
Alle opplysninger som sier noe om personens helsetilstand	47
Genetiske opplysninger	48
Humant biologisk materiale	48
Opplysninger om avdøde personer og andre taushetsbelagte opplysninger	49
Bokstav c (behandling av helseopplysninger)	49
Behandling av opplysninger i forbindelse med helsehjelp	50
Kombinasjon av bruksmåtene. Én behandling	50
Teknologiuavhengig	51
Bokstav d (behandlingsrettet helseregister)	51
Sammenheng med helsehjelp	51
Ulike typer behandlingsrettede helseregistre	52
Hva slags opplysninger inneholder registrene?	52
Formål med pasientjournalene	53
Ett eller flere systemer	53
Andre systemer i tilknytning til journalene	54
Bokstav e (dataansvarlig)	55
Definisjonen	55
Hva ansvaret omfatter	56
Fysisk eller juridisk person	56
Felles dataansvar	57
Databehandler	60
Databehandleravtale (artikkel 28)	62
Eiendomsrett til opplysningene	63

§ 3 Saklig virkeområde	64
Generelt	64
Første ledd (hovedregelen)	64
Velferdsteknologi og avstandsoppfølging	65
Genetiske opplysninger	67
Humant biologisk materiale	68
Andre ledd (taushetsbelagte opplysninger)	68
Tredje ledd (forskriftshjemmel)	69
§ 4 Geografisk virkeområde	69
Generelt	70
Virksomheter etablert i Norge	70
Virksomheter etablert utenfor Norge	71
§ 5 Forholdet til personvernforordningen og personopplysningsloven	71
Generelt	71
Personvernombud (artikkel 37 og 38)	72
Hvilke virksomheter må ha personvernombud?	73
Personvernombudets kvalifikasjoner	74
Personvernombudets uavhengige stilling	74
Personvernombudets oppgaver	74
Personvernombudets taushetsplikt	75
Kapittel 2 Pasientjournaler og andre behandlingsrettede helseregistre	76
§ 6 Rett til å behandle helseopplysninger	76
Generelt	76
Første ledd (hjemmel i lov)	77
Andre ledd (nødvendighetskriteriet)	78
Tredje ledd (uten navn og fødselsnummer)	79
Protokoll (artikkel 30)	79
§ 7 Krav til behandlingsrettede helseregistre	79
Generelt	80
Første ledd (understøtte pasientforløp)	81
Andre ledd (utforming og organisering)	82
Innebygget personvern	82
Systemskifte og testing	83
Dataportabilitet	83
Bokstav a og b (konfidensialitet)	83
Bokstav c (reservasjonsrett)	83
Bokstav d (innsynsrett)	84
Bokstav e (dokumentasjonsplikten)	84
Bokstav f (tilgjengelighet)	84
Bokstav g (informasjonssikkerhet og internkontroll)	84
Tredje ledd (forskriftshjemmel)	85
Forskrift om IKT-standarder	85
§ 8 Virksomheters plikt til å sørge for behandlingsrettede helseregistre	87
Generelt	87

Helsepersonells dokumentasjonsplikt	88
Pasientadministrative systemer	90
Individuell plan	91
§ 9 Samarbeid mellom virksomheter om behandlingsrettede helseregistre	92
Generelt	92
Første ledd (samarbeid og skriftlig avtale).	92
Alle slags virksomheter og former for behandlingsrettede helseregistre	92
Avtale	93
Dataansvaret	94
Andre ledd (forskrift eller enkeltvedtak)	96
§ 10 Etablering av nasjonale behandlingsrettede helseregistre	96
Generelt	97
Første ledd (forskriftshjemmel)	97
Andre ledd (forskriftens innhold).	97
Pasientens legemiddelliste	97
§ 11 Systemer for saksbehandling, administrasjon mv. av helsehjelp	99
Generelt	100
Første ledd (forskriftshjemmel)	100
Andre ledd (uten samtykke)	101
Tredje ledd (om registrene)	101
Egenandelsregisteret	102
Syketransportregisteret	102
Helseforetaksfinansierte legemidler til bruk utenfor sykehus (h-resept).	103
§ 12 Reseptformidleren	103
Generelt	104
Første ledd (forskriftshjemmel)	104
Andre ledd (uten samtykke)	105
Tredje ledd (forskriftens innhold)	105
Tilgjengelighet	105
§ 13 Nasjonal kjernejournal	106
Generelt	107
Første ledd (forskriftshjemmel)	107
Andre ledd (begrenset sett helseopplysninger)	107
Tredje ledd (uten samtykke – rett til å motsette seg)	108
Fjerde ledd (samtykke til tilgjengeliggjøring)	109
Femte ledd (forskriftshjemmel)	111
§ 14 Registrering og melding av helseopplysninger	111
Generelt	112
Første ledd (plikt til å melde uten hinder av taushetsplikt)	112
Andre ledd (forskriftshjemmel)	113
Tredje ledd (varsel ved mangelfulle opplysninger)	113
Melding og utlevering etter andre lover	114

Kapittel 3 Taushetsplikt, innsynsrett og rett til å motsette seg behandling av opplysninger	115
§ 15 Taushetsplikt	115
Generelt	116
Hvem som har taushetsplikt	117
Taushetspliktens innhold	117
Hvem taushetsplikten gjelder overfor	117
Hvilke opplysninger som omfattes av taushetsplikten	118
Unntak fra taushetsplikten. Samtykke	118
§ 16 Forbud mot urettmessig tilegnelse av helseopplysninger	119
Generelt	120
§ 17 Rett til å motsette seg behandling av helseopplysninger	121
Generelt	122
Første ledd (rett til å motsette seg)	122
Bokstav a (tilgjengeliggjøring av helseopplysninger)	123
Bokstav b (automatisk registrering av egenandeler)	124
Bokstav c (Nasjonal kjernejournal)	124
Andre ledd (samtykkekompetanse)	124
§ 18 Informasjon og innsyn	125
Generelt	125
Første ledd (generelle krav)	126
Informasjonsplikt	126
Pasienters rett til innsyn	127
Hvem kan kreve innsyn?	128
Hvilke opplysninger som omfattes av innsynsretten	129
Unntak – når kan innsyn nektes	129
Hvordan innsyn skal gis	130
Digitale innsynstjenester	131
Digital pasientdialog og SMS	132
Andre ledd (folkeregisteropplysninger ved foreldres innsyn)	134
Tredje ledd (forskriftshjemmel)	134
Innsyn etter offentlighetsloven	134
 Kapittel 4 Virksomhetens plikter ved behandling av helseopplysninger	 136
§ 19 Helseopplysninger ved helsehjelp	136
Generelt	137
Første ledd (tilgjengeliggjøring av opplysninger)	137
Helsehjelp	137
Taushetsplikten	138
Relevante og nødvendige opplysninger – tjenstlig behov	139
Tilgangsstyring	140
Informasjon til pasienten	141
Andre ledd (måten opplysningene gjøres tilgjengelige på)	141
Tredje ledd (forskriftshjemmel)	142
Tilgjengeliggjøring av helseopplysninger til utlandet	142

Tilgjengeliggjøring for aktører i EU/EØS-land	143
Tilgjengeliggjøring for aktører i tredjeland. USA og Privacy Shield-avtalen	143
§ 20 Helseopplysninger til andre formål enn helsehjelp	144
Generelt	144
§ 21 Personopplysninger fra Folkeregisteret	145
Generelt	145
§ 22 Informasjonssikkerhet	146
Generelt	147
Første ledd (tiltak for egnet sikkerhetsnivå).	150
Andre ledd (forskriftshjemmel)	150
Artikkel 32	151
Risiko for fysiske personer rettigheter og friheter	151
Tekniske og organisatoriske tiltak	152
Forhåndsdrøfting med Datatilsynet (artikkel 36).	152
Norm for informasjonssikkerhet (Normen)	153
Styringssystem. Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten	154
I) Planlegging	155
Sikkerhetsmål	156
Organisering	156
Dokumentasjon	157
Forholdsmessig sikring av personopplysninger	158
Helsenettet	158
Risikovurdering	159
Vurdering av personvernkonsekvenser (DPIA, artikkel 35).	163
Konfidensialitet	163
Informasjon av betydning for informasjonssikkerheten	164
Integritet	165
Tilgjengelighet	166
Robusthet	168
Sikkerhet hos andre virksomheter.	168
II) Gjennomføring	172
Sikkerhetstiltak	172
Tilgangsstyring	174
Fysisk sikring mot uautorisert adgang	176
III) Evaluering	177
Sikkerhetsrevisjon.	178
Ledelsens gjennomgang	178
Logg	179
IV) Korrigerende	181
Avvik.	181
Varslingsplikt	182
§ 23 Internkontroll	183
Generelt	184

Første ledd (tekniske og organisatoriske tiltak)	184
Andre ledd (dokumentasjon av tiltakene)	185
Tredje ledd (forskriftshjemmel)	186
§ 24 Overdragelse eller opphør av virksomhet	187
Generelt	187
Første ledd (overføring til annen virksomhet)	187
Andre ledd (forskriftshjemmel)	188
§ 25 Plikt til bevaring eller sletting	188
Generelt	189
Første ledd (oppbevaring)	189
Andre ledd (sletting)	190
Hensynene bak reglene	190
Arkivloven	190
Helsepersonelloven § 42 om retting	191
Helsepersonelloven § 43 om sletting	192
Dataansvarliges og helsepersonellets ansvar	192
Retting og sletting skjer av eget tiltak eller på begjæring.	192
Klage på avslag.	192
Varsling til mottaker av feilaktige eller mangelfulle opplysninger.	193
Tredje ledd (forskriftshjemmel)	193
Kapittel 5 Tilsyn og sanksjoner	194
§ 26 Tilsyn	194
Generelt	194
Datatilsynet	195
Statens helsetilsyn og Fylkesmannen.	196
Adgang til steder hvor helseopplysninger behandles og taushetsplikt.	196
Ledende tilsynsmyndighet, samarbeids- og konsistensmekanismen og Personvernrådet.	197
§ 29 Overtredelsesgebyr	198
Generelt	198
Artikkel 83	199
Saksbehandlingsregler	200
Betalingsfrist	200
Domstolsprøving og inndrivning	200
Foreldelse	201
§ 30 Straff	201
Generelt	202
Første ledd (forsettlig eller grovt uaktsomt).	202
Andre ledd (særdeles skjerpene omstendigheter)	203
§ 31 Erstatning	203
Generelt	203
Forordningen artikkel 82	204
Personopplysningsloven § 30	204

Kapittel 6 Ikraftsetting mv.	205
§ 32 Ikraftsetting.	205
§ 33 Videreføring av forskrifter.	205
Generelt	205
DEL III	
Helseregisterloven	207
Helseregisterloven – innledning	209
1 Ulike typer helseregistre	209
1.1 Medisinske kvalitetsregistre	209
1.2 Befolkningsbaserte helseundersøkelser.	210
1.3 Lovbestemte helseregistre	211
1.4 Fellesregistermodellen.	211
2 Hva brukes helseregistrene til?	212
2.1 Grunnlag for bedre helse i befolkningen.	212
2.2 Registerstudier og intervensjonsstudier.	213
2.3 Epidemiologisk forskning	213
2.4 Grunnlag for kvalitetsforbedring, planlegging og styring.	214
2.5 Nytte og kostnadseffektivitet.	214
3 IKT-utviklingen	215
4 Tilgang til helsedata	215
Kapittel 1 Generelle bestemmelser	217
§ 1 Lovens formål	217
Generelt	217
Fremme helse, forebygge sykdom og skade og gi bedre helse- og omsorgstjenester.	218
Etisk forsvarlig	218
Personvern	219
§ 2 Definisjoner	220
Generelt	221
Bokstav a (helseopplysninger)	221
Tilknytning til enkeltperson. Anonyme opplysninger.	222
Bokstav b (behandling av helseopplysninger)	223
Bokstav c (helseregister)	223
Bokstav d (dataansvarlig)	224
Definisjonen	225
Databehandler	226
Eiendomsrett til opplysningene	226
Bokstav e (samtykke)	227
Frivillig	227
Informert	228

Spesifikt	229
Utvetydig viljesytring	230
Samtykkekompetanse	231
Tilbakekall av samtykke	231
Sammenhengen med kravet om behandlingsgrunnlag etter artikkel 6	232
Bokstav f (indirekte identifiserbare opplysninger)	232
Aidentifiserte opplysninger	233
Pseudonyme opplysninger	234
Enkelpersoner skal ikke være direkte identifiserbare	234
Begrepet pseudonymisering etter forordningen	234
Begrepet pseudonym etter helseregisterloven og forskrifter	235
Ulemper ved pseudonymiseringen	236
§ 3 Saklig virkeområde	237
Generelt	237
Første ledd (hovedregelen)	237
Formål som omfattes	238
Helse- og omsorgsforvaltningen og -tjenesten	238
Andre ledd (taushetsbelagte opplysninger og opplysninger om avdøde)	239
Tredje ledd (Helsearkivregisteret)	239
Fjerde ledd (avgrensning mot andre lover)	239
Avgrensningen mot pasientjournalloven	240
Avgrensningen mot helseforskningsloven	240
Genetiske opplysninger og bioteknologiloven	241
Femte ledd (forskrift om utvidelse av virkeområdet)	242
§ 4 Geografisk virkeområde	243
Generelt	243
Overføring av opplysninger til utlandet	244
Overføring til land i EU/EØS	244
Overføring til tredjeland. USA og Privacy Shield-avtalen	244
§ 5 Forholdet til personvernforordningen og personopplysningsloven	245
Generelt	245
Sammenhengen med forordningen og personopplysningsloven	246
Kapittel 2 Tillatelse til å behandle helseopplysninger og etablering av helseregistre	248
§ 6 Almennelige vilkår for å behandle helseopplysninger	248
Generelt	249
Første ledd (artikkel 5 om alminnelige prinsipper for behandling)	250
Artikkel 5 nr. 1 bokstav a (lovlighet, rettferdighet og åpenhet)	250
Artikkel 5 nr. 1 bokstav b (formålsbegrensning)	251
Artikkel 5 nr. 1 bokstav c (dataminimering)	252
Artikkel 5 nr. 1 bokstav d (riktighet)	253
Artikkel 5 nr. 1 bokstav d (lagringsbegrensning)	253

Artikkel 5 nr. 1 bokstav e (integritet og konfidensialitet)	254
Andre ledd (graden av personidentifikasjon)	254
Tredje ledd (forskriftshjemmel)	255
Rettslig grunnlag for behandling av helseopplysninger	255
Samtykke, lov, forskrift eller forvaltningsvedtak	255
Behandlingsgrunnlag (artikkel 6)	257
Supplerende rettsgrunnlag	259
Unntak fra forbudet mot å behandle særlige kategorier opplysninger (artikkel 9)	259
Vedtak om dispensasjon eller unntak fra taushetsplikten	261
Bortfall av konsesjoner	263
Arkiv-, forsknings- eller statistikkformål	264
Begrepet forskning i forordningen	265
Viderebehandling for nye formål	265
Rettslig grunnlag	265
Rådføringsplikt	266
REKs forhåndsgodkjenning etter helseforskningsloven § 33	266
Supplerende rettsgrunnlag i personopplysningsloven	268
Rådføringsplikt ved behandling av helseopplysninger på grunnlag av samtykke	269
Artikkel 89 om garantier og unntak	270
Utlevering og annen tilgjengeliggjøring	270
Rettslig grunnlag for tilgjengeligjøringen	270
Samtykke, dispensasjon eller unntak fra taushetsplikten	271
Andre krav som må være oppfylt	271
Mottakeren har ansvar for at egen behandling er lovlig	271
§ 8 Vilkår for etablering av helseregistre ved forskrift	272
Generelt	272
Første ledd (forskriftshjemmel)	272
Andre ledd (vilkår)	273
Tredje ledd (oppgaver som registrene skal ivareta)	274
Fjerde ledd (innholdet i forskriften)	274
Bokstav a (formålet)	274
Bokstav b (hvilke typer opplysninger)	274
Bokstav c (identitetsforvaltning)	275
Bokstav d (sikring av opplysningene)	275
Bokstav e (dataansvarlig)	275
§ 9 Registre som er samtykkebaserte eller uten direkte personidentifiserende kjennetegn	275
Generelt	276
Bokstav a (samtykke)	276
Bokstav b (uten direkte personidentifiserende kjennetegn)	276
Befolkningsbaserte helseundersøkelser	277
Formål med undersøkelsene	277
Samtykke og informasjon	278

Nye og eksisterende undersøkelser	278
Hvilke undersøkelser forskriften regulerer	278
Vilkår for etablering	279
Behandling av opplysninger i undersøkelsene	279
§ 10 Helseregistre der den registrerte har rett til å motsette seg behandling av helseopplysninger	280
Generelt	281
Første punktum (vilkår)	281
Bokstav a (hensynet til formålet og registerets kvalitet)	281
Bokstav b (reservasjonsrett)	282
§ 11 Lovbestemte helseregistre	283
Generelt	284
Hvert register er besluttet av Stortinget	284
Nytten av registrene	285
Første ledd (forskriftshjemmel)	285
Andre ledd (hvilke registre som omfattes)	286
Tredje ledd (særregel om Kreftregisteret)	287
§ 12 Helsearkivregisteret	288
Generelt	288
Første ledd (forskrift om etablering av registeret)	289
Andre ledd (personidentifiserbar pasientdokumentasjon om avdøde pasienter)	289
Tredje ledd (dataansvarlig)	290
Fjerde ledd (forskrift om behandling av opplysninger i registeret)	290
Femte ledd (avlevering av pasientdokumentasjon for private virksomheter)	290
§ 13 Innmelding av helseopplysninger til helseregistre	290
Generelt	291
Første ledd (forskrifter om innmelding, unntak fra taushetsplikten)	291
Andre ledd (forskrifter om formkrav, frist mv.)	291
§ 14 Opplysninger fra Folkeregisteret	292
Generelt	292
§ 15 Hvem som har samtykkekompetanse	292
Generelt	293
Første ledd (samtykke på egne vegne)	293
Andre ledd (samtykke på vegne av barn)	293
Tredje ledd (samtykke på vegne av andre uten samtykkekompetanse)	294
Fjerde ledd (personer som er fratatt rettslig handleevne)	295
Femte ledd (forskrift om samtykke på vegne av barn)	295
§ 16 Plikt til å innrapportere data til statistikk	295
Generelt	295

Kapittel 3 Alminnelige bestemmelser om behandling	
av helseopplysninger	297
§ 17 Taushetsplikt	297
Generelt	297
§ 18 Forbud mot urettmessig tilegnelse av taushetsbelagte helseopplysninger	298
Generelt	298
§ 19 Sammenstilling av helseopplysninger	299
Generelt	299
Første ledd (forskriftshjemmel)	300
Andre ledd (utlevering for sammenstilling)	300
Tredje ledd (andre rettslige grunnlag for sammenstilling)	301
§ 20 Unntak fra taushetsplikten for indirekte identifiserbare helseopplysninger	301
Generelt	301
Første ledd (bestemmelsens virkeområde)	302
Andre ledd (vilkår)	303
§ 21 Informasjonssikkerhet	304
Generelt	305
Første ledd (henvisning til artikkel 32, særregler for helseregistre)	305
Artikkel 32	305
Tilgangsstyring, logging og etterfølgende kontroll	306
Kryptering	306
Andre ledd (forskriftshjemmel)	307
§ 22 Internkontroll	307
Generelt	307
Kapittel 4 Informasjon, innsyn, retting, sletting og sperring	309
§ 23 Informasjon til allmennheten om behandling av helseopplysninger	309
Generelt	309
§ 24 Rett til informasjon og innsyn	310
Generelt	311
Første ledd (generelle krav)	311
Bakgrunnen for reglene	312
Hvem som har rett til informasjon og innsyn	312
Hvordan informasjonen skal gis	313
Behandling av krav om informasjon og innsyn	314
Andre ledd (innsyn i logg)	314
Tredje ledd (folkeregisteropplysninger ved foreldres innsyn)	314
Fjerde ledd (forskriftshjemmel)	314
Retten til informasjon	315
Artikkel 13 Informasjon som skal gis ved innsamling av personopplysninger fra den registrerte	315

Artikkel 14 Informasjon som skal gis dersom det ikke er samlet inn personopplysninger fra den registrerte	316
Unntak fra retten til informasjon	317
Retten til innsyn	319
Forordningen artikkel 15	319
Innsyn i logg	319
Unntak – når kan innsyn nektes?	320
§ 25 Retting, sperring eller sletting	321
Generelt	322
Første ledd (retting, sperring eller sletting)	322
Forordningen artikkel 16 Rett til retting (uriktige og ufullstendige opplysninger)	322
Forordningen artikkel 17 Rett til sletting («rett til å bli glemt»)	322
Belastende opplysninger	323
Andre ledd (Datatilsynets myndighet)	324
Kapittel 5 Tilsyn og sanksjoner	325
§ 26 Tilsynsmyndighetene	325
Generelt	325
§ 29 Overtredelsesgebyr	326
Generelt	326
§ 30 Straff	326
Generelt	327
§ 31 Erstatning	327
Generelt	328
Kapittel 6 Ikraftsetting m.m.	329
§ 32 Ikraftsetting	329
Generelt	329
§ 33 Videreføring av forskrifter	329
Generelt	329
Lover, forskrifter, forordninger og direktiver	331
Lover	331
Forskrifter	337
Internasjonale regler	341
Forarbeider	344
Norges offentlige utredninger (NOU)	346
Litteratur, veiledninger og rapporter	346
Stikkordregister	348